

MUSICAL PEDAGOGICS

Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education,
Vol. 8, 2010

MUSICAL PEDAGOGICS

Greek Society for Music Education

ISME National Affiliate

127 Delfon Str., 54248, Thessaloniki.

Tel. / Fax: +30 2310 858658

email: info@eeme.gr

Web site: <http://www.eeme.gr>

MUSICAL PEDAGOGICS

*Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education*

ISSN 17901618

Vol. 8, 2010

Editor

Costas Tsougras

DTP

Costas Tsougras

Cover Design

Christos Mitsakis

SCIENTIFIC COMMITTEE- REVIEW PANEL

Polyvios Androutsos

Smaragda Chrysostomou

Erifili Damianou

Zoe Dionysiou

Jere Humphreys

Lefkothea Kartasidou

May Kokkidou

Pavlina Liatsou-Karadimou

Georgia Markea

Natasa Oikonomidou-Stayrou

George Papadelis

Ioulia Papageorgi

Xanthoula Papapanagiotou

Dora Psaltopoulou

Lenia Sergi

Lelouda Stamou

Demetre Themelis

Nikos Theodoridis

Petros Vouvaris

Graham Welch

Demetre Yannou

Nikos Zafranas

Musical Pedagogics is published yearly and distributed free
to all members of the Greek Society for Music Education.

The authors are responsible for the English texts.

Price: 15 €

© Greek Society for Music Education

✂ Σημείωμα διευθυντή σύνταξης

Στο φετινό τεύχος των Μουσικοπαιδαγωγικών φιλοξενούνται πέντε νέα άρθρα από τους επιστημονικούς χώρους της μουσικοπαιδαγωγικής, της φιλοσοφίας-αισθητικής και της μουσικής τεχνολογίας.

Τα δύο πρώτα άρθρα προέρχονται από το χώρο της φιλοσοφίας και αισθητικής της μουσικής. Στο πρώτο από αυτά η Μαίρη Κοκκίδου εξηγεί τους όρους "αισθητική αγωγή" και "αισθητικός γραμματισμός" και αναλύει τη σχέση τους με την καλλιτεχνική δημιουργία και την πρόσληψη των έργων τέχνης. Η συγγραφέας επιτυγχάνει στο άρθρο μια σκιαγράφιση των διαστάσεων της αισθητικής αγωγής, διαχρονικά και συγχρονικά, μέσα από τις αναφορές στα κινήματα που κυριάρχησαν στο εν λόγω πεδίο και μέσα από την παρουσίαση των αντιπαραθέσεων σημαντικών θεωρητικών και ερευνητών του χώρου. Στο δεύτερο άρθρο, η Ειρήνη Νικολάου μας μεταφέρει πίσω στο χρόνο μέσα από τη μελέτη της σχετικά με τη μουσική παιδεία στην *Πολιτεία* του Πλάτωνα. Το κείμενο ρίχνει φως στις διαχρονικά ενδιαφέρουσες απόψεις του Έλληνα φιλόσοφου σχετικά με τη θέση της μουσικής στην εκπαίδευση και τη δύναμή της να επιδρά στην διαμόρφωση του ήθους. Η θεμελιώδης θέση του Πλάτωνα ότι η μουσική παιδεία είναι μέσο για την καλλιέργεια αρετών όπως της σωφροσύνης, της ανδρείας, της εγκράτειας και της μεγαλοψυχίας, αποτέλεσε αφετηρία προβληματισμού για πολλούς νεότερους φιλοσόφους και παιδαγωγούς και εξακολουθεί να είναι επίκαιρη στην σημερινή μουσική πραγματικότητα.

Στο τρίτο άρθρο του τεύχους, η Ελισσάβη Περακάκη μας μεταφέρει από τη φιλοσοφία στην παιδαγωγική πράξη, μέσα από τη μελέτη της σχετικά με την εφαρμογή της κριτικής διδασκαλίας στη μουσική εκπαίδευση. Στο άρθρο παρουσιάζεται συνοπτικά το πρόγραμμα της κριτικής διδασκαλίας του Ηλία Ματσαγγούρα και τα αποτελέσματα μιας ποιοτικής έρευνας που διεξήχθη με τη συμμετοχή μαθητών της Α΄ Γυμνασίου. Τα αποτελέσματα της έρευνας από την εφαρμογή του προγράμματος στο μάθημα της Μουσικής είναι πολύ ενθαρρυντικά ως προς την ανάπτυξη των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης στους συμμετέχοντες μαθητές.

Τα δύο επόμενα άρθρα του τεύχους είναι περιλήψεις διδακτορικών διατριβών που ολοκληρώθηκαν στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Στο πρώτο από αυτά η Μαρία Μελιγκοπούλου παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνάς της σχετικά με τη διδασκαλία της σχολικής χορωδίας στα Γυμνάσια της χώρας. Η εμπειρική έρευνα που διεξήχθη εξέτασε όλες τις παραμέτρους διδασκαλίας του μαθήματος, τόσο στα γενικά (δημόσια ή ιδιωτικά) όσο και στα μουσικά σχολεία, και τα αποτελέσματά της κρίνονται ιδιαίτερα χρήσιμα, τόσο για την εκτίμηση της ισχύουσας κατάστασης όσο και για την πιθανή μελλοντική βελτίωσή της. Το δεύτερο άρθρο, του Κωνσταντίνου Ντινόπουλου, παρουσιάζει το περιεχόμενο μιας πειραματικής έρευνας που έγινε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση σχετικά με την επίδραση της χρήσης νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν τη θετική επιρροή που είχε στην εργαστηριακή διδασκαλία η χρήση υπολογιστή-πολυμέσων και το ειδικό λογισμικό που αναπτύχθηκε από το συγγραφέα του άρθρου.

Με πολλές ευχαριστίες στα μέλη της επιστημονικής επιτροπής για την άψογη συνεργασία τους και στους συγγραφείς των άρθρων για την προσφορά του ερευνητικού τους έργου.

Κώστας Τσούγκρας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα διευθυντή σύνταξης	3
Μαίη Κοκκίδου: Περί Αισθητικής Αγωγής και Αισθητικού Γραμματισμού: ιστορική επισκόπηση και ζητήματα επικαιρότητας	5
Ειρήνη Νικολάου: Η μουσική παιδεία στην <i>Πολιτεία</i> του Πλάτωνα	26
Ελισσάβητ Περακάκη: Εφαρμόζοντας την Κριτική Διδασκαλία στη μουσική εκπαίδευση	42
Μαρία Έμμα Μελιγοπούλου: Η σχολική χορωδία σε τρεις ομάδες ημερήσιων Γυμνασίων της χώρας (Δημόσια, Ιδιωτικά και Μουσικά Σχολεία): Μια εμπειρική έρευνα με συγκριτικά στοιχεία για τη δομή τους, τη μεθοδολογία τους, τον τρόπο λειτουργίας τους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν	62
Κωνσταντίνος Ντινόπουλος: Η διδασκαλία της μουσικής και ειδικότερα της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής με τη χρήση των νέων τεχνολογιών: μια πειραματική έρευνα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	94

CONTENTS

Editorial	3
May Kokkidou: Aesthetic Education and Aesthetic Literacy: historic overview and current issues	5
Eirini Nikolaou: Music education in Plato's <i>Republic</i>	26
Elissavet Perakaki: Teaching Thinking Skills and Music Education	42
Maria Emma Meligopoulou: The school choir in three types of Greek middle schools: public, private and music schools: An empirical research with comparable elements regarding structure, applied methodology, function and other practical issues	62
Konstantinos Dinopoulos: The teaching of music, and particularly Greek traditional music, with the use of new technologies: an experimental research project in elementary education	94